

Beleidsplan
Streekmuseum Vredegoed
2017-2020

INHOUDSOPGAVE

<i>1. Inleiding</i>	<i>blz. 3</i>
<i>2. Zorg om de toekomst en toekomstige bestendigheid van het museum</i>	<i>blz. 4</i>
<i>3. Nieuwe missie en visie formulering</i>	<i>blz. 4</i>
<i>4. Sterkte-zwakte analyse Streekmuseum Vredegoed</i>	<i>blz. 5,6</i>
<i>5. Toekomstscenario's</i> <i>blz. 7,8</i>	
<i>6. Samenwerking met Staatsbosbeheer, IVN, Agrarische Natuurvereniging Noorderpark, Natuurmonumenten en Waterleidingbedrijf</i>	<i>blz. 9</i>
<i>7. Ansichtkaarten route</i>	<i>blz. 9</i>
<i>8. Contacten ANWB, VVV Utrecht</i>	<i>blz. 9</i>
<i>9. Witte fietsenplan</i>	<i>blz. 9</i>
<i>10. Conclusie</i>	<i>blz. 9</i>

1. Inleiding

Op 18 september 2010 is het Streekmuseum officieel geopend en na enkele weken weer gesloten voor de wintersluiting. Heel veel was op dat moment nog in de opbouwfase, zowel letterlijk als figuurlijk. Letterlijk betekende dit, dat de verbouwingen van museum- en aanpalende ruimten nog in volle gang waren. Figuurlijk betekende het dat het Streekmuseum zijn plek moest veroveren en allerlei regelingen moesten worden vastgesteld.

In deze pioniersfase is de voorlopige invulling gegeven aan:

- A). de gewenste ‘cultuur’ ; welke beeldvorming en uitstraling van het museum willen we:
- * naar buiten (“gezellig en intiem museum”) en
  - * naar binnen (naar vrijwilligers toe, ”ons warme nest”)
- B). de (voorlopige) structuur met besluitvorming over een groot aantal zaken zoals:
- * prijsstelling,
  - * openingstijden en jaarindeling,
  - * aantrekken vrijwilligers,
  - * procedures,
  - * training gidsen en gast ontvangers,
  - * opstelling objecten,
  - * verbouwing en inrichting ontvangst- en vergaderruimte, keuken, toiletblok,
  - * start van projecten,
  - * verbouwing hooizolder tot expositieruimte,
  - * ontwikkelen criteria voor en het houden van een aantal wisseltonstellingen per museumjaar etc.
  - * inrichting communicatiestructuur (o.m. Vredegoed Nieuws),
  - * werving Vrienden van Streekmuseum Vredegoed (bewust niet ondergebracht in een afzonderlijke stichting),
  - * overleg met Landschap Erfgoed Utrecht en samen ontwikkelen educatief project *Op stap met Jet en Jan* en het met de Stichting Kunst Centraal uitbouwen tot jarenlang schoolbezoek aan Vredegoed,
  - * verwerven van subsidies, sponsoren en ondersteuning in materiële zin,
  - * acceptatiebeleid aangeboden objecten,
  - * et cetera.

De doelstelling (missie) is in deze pioniersfase als volgt geformuleerd en statutair vastgelegd: “Het doel van (Streekmuseum) Vredegoed is de sfeer in de twintigste eeuw van een boerendorp zoals Tienhoven en Oud-Maarsseveen onder de aandacht te brengen van een zo breed mogelijk publiek, alsmede het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn”.

Deze pioniersfase heeft enkele jaren geduurd, een periode waarin een aantrekkelijk museum is ingericht dat zich een positie heeft verworven in de regio, financieel gezond is met een bescheiden buffer en de jaarlijkse exploitatie rond krijgt zonder een beroep te hoeven doen op financiële ondersteuning, daarbij geheel draaiend op vrijwilligers.

De Stichting heeft de ANBI-status verworven en legt jaarlijks verantwoording af van het gevoerde beleid, de financiële resultaten en de gerealiseerde bezoekersaantallen.

2. Zorg om de toekomst en toekomstige bestendigheid van het museum

Met een bezoekersaantal van tussen 2500 en 3000 bezoekers jaarlijks (verdeeld over de drie categorieën “losse passanten” individueel per auto of fiets langskomend, scholieren en groepen op reservering) is het museum in de eerste jaren weliswaar goed exploitabel, maar al snel heeft het bestuur zich gebogen over de vraag of uitbreiding en/of verbreding van activiteiten en het daardoor meer bezoekers binnen halen niet noodzakelijk is om “toekomstbestendig” te blijven.

Immers, indachtig de vuistregel dat een streekmuseum zoals Vredegoed zijn bezoekers met name betreft uit een verzorgingsgebied met een straal van 30 kilometer rondom het museum, en de vuistregel dat de bezoekers uit de min of meer nabije omgeving na een eerste bezoek soms een tweede, wellicht zelfs een derde bezoek zullen brengen aan het museum betekent dit toch dat op termijn het aantal bezoekers logischerwijs zal afnemen. De inkomsten zullen dan uiteraard ook teruglopen en daardoor is wellicht de exploitatie over enkele jaren niet meer rond te krijgen.

Om verschillende toekomstscenario's te verkennen is een brainstormsessie met marketingdeskundigen georganiseerd, is contact gezocht met Landschap Erfgoed Utrecht en is er een “rondetafelgesprek” georganiseerd met enkele natuurorganisaties en is (via een verworven prijs van het Prins Bernard Cultuurfonds) een adviestraject gestart. Van een organisatiebureau is een advies gekregen.

3. Nieuwe missie en visie formulering

Vanuit de gedachte dat verbreding van doelstelling en (dus) missie noodzakelijk is om een gevarieerder en nieuw publiek naar “Vredegoed” te krijgen is een verbreding van de basis van Streekmuseum Vredegoed wenselijk.

Als nieuwe doelstelling van de Stichting Streekmuseum Vredegoed kan dan worden geformuleerd¹:

Het doel van de Stichting is (1) het behoud en (2) het tentoonstellen van de collectie plattelands- en boerenvoorwerpen vanaf begin 20^e. eeuw en bezoekers laten ervaren van- en kennismaken met het huidige agrarische leven en plattelandsleven en het doen beleven van de natuur.

Het ‘nieuwe’ streekmuseum Vredegoed rust dus op drie pijlers:

- museale activiteiten,
- boerderijbeleving
- natuurbeleving.

---

¹Deze formulering is niet in een doorgevoerde Statutenwijziging opgenomen. De in de statuten opgenomen formulering is ruimer geformuleerd.

4. Sterkte-zwakte analyse Streekmuseum Vredegoed

A) Sterke punten

- door combinatie van de drie pijlers, mits deze goed en kruis bestuivend nader worden uitgewerkt, vermindert de kwetsbaarheid van het museum,
- officieel Rustpunt, dus opgenomen in database van de Rustpunt organisatie, kruispunt van natuur en landschappelijke cultuurhistorie (vervening), agrarische beleving en cultuurgeschiedenis van boeren- en plattelandssamenleving (museum), waardoor combinatie van activiteiten/diversiteit in arrangementen mogelijk is, waarbij variëteit in natuurbeleving mogelijk is (wandelen middels een z.g. Klompenpad in verbinding met andere paden, varen met fluisterboot, fietsen, natuurexcursies, natuureducatie (scholen)(IVN, foto arrangement, “botaniseertrommeltje” etc.),
- samenwerking met natuurorganisaties biedt mogelijkheden,
- rust, landelijkheid vlakbij “de grote stad”,
- kunnen ervaren van authenticiteit,
- centrale plek in/toegang tot het Noorderpark waar veel gebeurt op terrein van natuurontwikkeling,
- langhuis boerderij Vredegoed uit 1906 (althans het voorhuis) is rijksmonument met veel authentieke Jugendstil elementen,
- goede parkeergelegenheid,
- het MuseumPlein is (bij mooi weer) (straks) een aantrekkelijke ruimte om even te zitten, uitrusten, iets te gebruiken,
- gemotiveerde groep vrijwilligers voor wie Vredegoed een “warm nest” is, terwijl het museum goed ingebed is in de regio voor wat betreft het ontvangen van subsidies en sponsoring door fondsen, banken en bedrijven,
- uitstraling van het authentieke erf en omgeving en inrichting van het museumplein.

B) Zwakke punten

- de beheersfunctie is zwak ingevuld,
- verouderend, dus kwetsbaar, vrijwilligers potentieel, weinig nieuwe vrijwilligersaanwas,
- onvoldoende benutting van sociale media,
- horecafunctie zwak ontwikkeld (geen espresso of cappuccino of appelgebak of turftaart met slagroom), geen of weinig streekproducten,
- geen halte openbaar vervoer,
- slechte herkenbaarheid van wat er allemaal te doen is, “je rijdt er zo voorbij”,
- de pr- en marketingfunctie is nog onvoldoende uitgewerkt,
- als vrijwilligersorganisatie onvoldoende professionaliteit beschikbaar,

C) Kansen

- Klompenpad met Vredegoed als startpunt,
- “Witte fietsenplan”
- vogelaarsexcursie
- samenwerking met andere (natuur)organisaties

D) Bedreigingen

- het traag en moeizaam of in het geheel niet tot uitvoering brengen van vastgesteld beleid door het ontbreken van voldoende menskracht en professionaliteit op het terrein van pr en marketing zoals bijv.:
  - * uitvoering geven aan het beleid om senioren in organisatorisch verband of tehuizen te benaderen, het traject van wijziging van statuten en huishoudelijk reglement.
  - * het “inwoners uit Utrecht van het balkon af krijgen” om ze naar Vredegoed (en in het Noorderpark) te krijgen.
  - * er zijn meerdere voorbeelden te geven van de traagheid van realisering van projecten (Oral History spant de kroon met een projectduur van vijf jaar), het uitvoeren van vastgesteld beleid en het voortdurend overschrijden van deadlines.
- uiteraard heeft dit in sterke mate te maken met het feit dat er sprake is van een vrijwilligersorganisatie de afhankelijkheid van derden.

5. Toekomstscenario's

Globaal zijn er twee scenario's voor de verdere ontwikkeling van Streekmuseum Vredegoed:

1. Het nemen van kleine stappen en door ontwikkelen wat al in gang is gezet met enkele vernieuwingen en verfijningen met als basis een vrijwilligersorganisatie met een klein bestuur,
2. Het ontwikkelen van een Centrum Vredegoed (als toegangspoort tot het Noorderpark) met betaalde en professionele krachten, waar het Streekmuseum Vredegoed een onderdeel van is in het verleden zijn wel enkele vage ideeën ontwikkeld.

Kern hiervan is de opzet van een natuur-educatief centrum, samen met natuurorganisaties en waterleidingbedrijf (al dan niet in het zogeheten Stamhuisje) samen met andere projecten. Dat zou dan een nieuwe organisatie moeten zijn, "Centrum Vredegoed", waar het Streekmuseum een onderdeel van zou zijn.

Bij deze ideeën is altijd als eerste voorwaarde gesteld dat een dergelijke ontwikkeling moet leiden tot en passen in een adequaat verdienmodel voor Bert van der Tol. In dit kader is destijds door het bestuur een tweetal vertrouwenspersonen gevraagd dit te onderzoeken en die hebben aanbevelingen gedaan voor een solide financiële basis van de V.O.F. van der Tol. Bovendien is de "ontvlechting" in gang gezet, waardoor helderheid in en afbakening van taken en verantwoordelijkheden van de Stichting enerzijds en de V.O.F. van der Tol anderzijds is geschapen.

Toch kiest het bestuur niet voor deze lijn omdat:

- realisatie van een dergelijk, relatief gezien grootschalig traject, zou vele tienduizenden euro's kosten, met noodzakelijkerwijs zeer langdurige fondsenwerving (waarschijnlijk zou dit uitbesteed moeten worden),
- voor het beheer van dat "Centrum Vredegoed" zou een betaalde kracht moeten worden aangetrokken,
- waarmee ook een nieuwe bestuursstructuur (met werkgeversfunctie) opgetuigd zou moeten worden, met toevoeging van nieuwe deskundigheden, met name in "cultureel ondernemerschap",
- Vredegoed zou worden omgebouwd tot een commercieel-toeristische instelling, wat een ingrijpende verandering in cultuur en "nestwarmte" met zich mee zou brengen,
- er zou een uitgebreid en kostbaar markt- en haalbaarheidsonderzoek noodzakelijk zijn en het zou een zeer tijdsintensief traject worden etc..

De keuze zal dus moeten zijn het voortbouwen op wat er nu is ontwikkeld en het geleidelijk, stapsgewijs, uitbreiden van de activiteiten wanneer daar financiële ruimte voor is gevonden of aangetrokken. Dit trekt zeer vermoedelijk extra bezoekers aan en dus inkomsten mits er voldoende menskracht beschikbaar is om nieuwe activiteiten op te starten *en te onderhouden*.

Dit betekent dat het bestuur jaarlijks aan het einde van het kalenderjaar een plan opstelt voor wat in het komende (museum-)jaar in uitvoering wordt genomen, inclusief de begroting voor dat nieuwe jaar.

Nieuwe activiteiten moeten in ieder geval voldoen aan het criterium van “meer dimensionaliteit”.
Voorbeelden hiervan:

* *het Klompenpad*

- Vermoedelijk halverwege dit jaar kan het Klompenpad worden geopend met Vredegoed als beginpunt. Het lijkt wenselijk om dan een gids(je) gereed te hebben dat wandelaars kunnen kopen tegen kostprijs plus een kleine winstmarge. Een gidsje waarin met beeld en tekst wordt aangegeven wat de wandelaar onderweg kan tegenkomen aan flora en fauna, waar hij/zij op moet letten etc.. Uiteraard is Bert van der Tol de deskundige bij uitstek om de inhoud daarvan aan te leveren. Het Streekmuseum is uitgever en kan dus het boekje met ISBN-nummer uitgeven. Bert van der Tol kan een voordracht houden voor vrijwilligers met beelden van de natuur in het betreffende gebied en daarmee “de copy” aanleveren voor het boekje.

* *de Taartpuntexpositie*

- Weliswaar is niet aantoonbaar dat deze expositie extra bezoekers heeft getrokken, wel is waar dat mensen die dit hebben gezien enthousiast waren en zeer geïnteresseerd.
- Denkbaar is om, een kleine brochure uit te geven over de Taartpunt bijvoorbeeld in samenwerking met de historische kring en daar (tweemaal in een museumjaar?) een lezing over te houden.

* *Oral History*

- Nu het project (ook financieel) succesvol zal worden beëindigd is de vraag wat daar nog meer mee te doen. Publicatie van de verhalen (door een stagiair Nederlands) samen te stellen van het beeldmateriaal en te verkopen onder de naam *Tienhoven vertelt* (Zie ook het succes van ons boekje *Kaatje Plak*).
- Daarnaast moet Oral History nog worden ingebracht in het Utrechtse project/archief in samenwerking met LEU.

* *Buitenmuseum*

- Onze verzameling objecten is inmiddels uitgebreid met schoenmakerij/klompenmakerij, volledige schilder uitrusting e.d.
- Denkbaar is (oude ambachten is nostalgie) midzomer een oude ambachtenmarkt te houden.

* *Culturele activiteiten*

- Samenwerkingsvormen met toneelverenigingen voor uitvoeringen (*Soli Deo Gloria* geeft minimaal een concert per 2 jaar op Vredegoed). Ook kindervoorstellingen zijn denkbaar. Ofwel: in het bestuur of in een apart werkgroepje kunnen plannen hiervoor worden uitgewerkt en in een activiteiten schema worden opgenomen. Denkbaar is dat op dit (en andere punten mogelijk) samenwerking wordt gezocht met het C-Fordt.

6. Samenwerking met Staatsbosbeheer, IVN, Agrarische Natuurvereniging Noorderpark, Natuurmonumenten en Waterleidingbedrijf

Hoewel een natuureducatie centrum oprichten op Vredegoed wat te hoog gegrepen lijkt te zijn is er wel ter wille van de verdere ontwikkeling van “de natuurpoot” samenwerking met een of meer organisaties hiervan mogelijk en wenselijk. Allerlei varianten zijn dan denkbaar (de fotosessie, zoals Staatsbosbeheer dat voorstelde) maar ook met het botaniseertrommeltje het land in een bepaald seizoen etc.. Voorwaarde: aantrekken en opleiden van natuurgidsen.

7. Ansichtkaarten route

Ook op dit punt liggen al voorstellen en zijn (door historische kring) zaken uitgewerkt maar er is veel meer mogelijk (rekening houdende met kwetsbaarheden bij dit punt). Denkbaar is een app te ontwikkelen met wandeling “vroeger en nu” etc..

8. Contacten ANWB, VVV Utrecht

Het zou goed zijn om met deze en dergelijke organisaties contacten te leggen over aanbevolen dagtochten/trein-fiets uitstapjes NS.

9. Witte fietsenplan

Als er fietstochten (al dan op app op je telefoon) door het Noorderpark, in samenwerking met ANWB, VVV, worden uitgezet, met Vredegoed als begin- en eindpunt, is te overwogen of een twintigtal fietsen kunnen worden aangeschaft (sponsoring door Gazelle of een ander fietsmerk).

10. Conclusie

Zo is er uiteraard veel meer te bedenken en te bereiken en veel meer samen te werken met anderen. Niet alles is haalbaar, niet alles is tegelijk realiseerbaar.

Bestuur en vrijwilligers zullen in meerjarenplannen een en ander moeten concretiseren en keuzes maken. En, zo leert de ervaring, als het idee goed is komt de financiering wel rond (‘geld volgt idee’).

Voordeel van de keuze voor dit scenario is dat de organisatie van Streekmuseum Vredegoed, met een klein Dagelijks Bestuur (en een Algemeen Bestuur dat twee of driemaal per jaar vergadert voor vaststellen beleid en begroting) en een aantal kwalitatief goed bemenste commissies inmiddels zijn werkbare vorm heeft gekregen, goed kan functioneren zonder daarin veranderingen te hoeven aanbrengen.